

MĚSTO HRANICE

Hranice 18.06.2010

Zpráva o povodni Povodňového orgánu – Povodňové komise obce Hranice a obce Hranice jako ORP dle § 76 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) z 16. května 2010 na 17. května 2010 a z 2.6.2010

Rozbor příčin:

Povodeň v Hranicích a v části pověřeného území ORP Hranice proběhla v noci z 16. května 2010 na 17. května 2010, v Hranicích ve 4.00 hod. 17.05.2010 byl na Bečvě III. SPA. Další III. SPA byl na Bečvě 2.6.2010 ve 12.38 hod.

Příčinou povodně byl vytrvalý a dlouhotrvající déšť, spojený s bouřkami v oblasti Beskyd. Obrovské množství dešťové vody nestačila pojmout krajina, pole, půda byla předešlými dešti již nasycená. Proto došlo k vyběžení malých toků, potoků a melioračních kanálů. Průtočné profily – mnohdy zanesené a nespravované.

Dne 17.5.2010 – maximální výška hladiny v Teplicích nad Bečvou (limnigraf) – 645 cm a maximální průtok 802 m³/s.

Zaplavená území – v Hranicích se jednalo o plošné zaplavení vodním tokem Bečva, ale i o lokální záplavy kolem malých toků a melioračních svodnic. Stalo se to z toho důvodu, protože hladina Bečvy při 3.SPA byla tak vysoká, že drobné vodní toky (Velička, Ludina) nemohly odtékat a vlivem vysoké hladiny se začaly Velička a Ludina vzdouvat zpět proti svému toku. V Hranicích a místních částech Hranic se jednalo o lokálně zaplavená území. Ve správním obvodu ORP Hranice se jednalo o 33 oblastí, zasažených povodní.

V obci Černotín byl 16.05.2010 ve 2:30 hod. vyhlášen III. stupeň SPA. V obci Polom byl 2010 ve hod. vyhlášen III. stupeň SPA na celém území obce Polom. V obci Opatovice byl 24.06.2009 ve 23:00 hod. vyhlášen II. SPA. V obci Malhotice byl 16.05.2010 ve 22.00 hod. vyhlášen III. stupeň SPA. V městysi Hustopeče nad Bečvou byl vyhlášen II. SPA na Loučském potoce ve 17.20 hod. dne 16.05.2010.

Zasažené toky ve správním obvodu ORP Hranice:

Povodí Moravy: Ludina, Velička, Malhotický potok, Hlubocký potok, Hluzovský potok, Opatovický potok, Milotický potok, Jasénka, Loučský potok, Mřenka, Žabník

Povodí Odry: Luha, Bělotínský potok, Kunčický potok, Doubrava, Potok Lučinka

Zasažené ulice a oblasti v Hranicích:

Ulice Havlíčkova, Tyršova, Žáčkova, Tř. Gen. Svobody, Kropáčova, Přísady, Mostní, Motošín, Teplická, Komenského, Tř. ČSA, Hranice V – Rybáře a Slavíč (chata).

Chatové oblasti v Hranicích – Dvořákovo stromořadí, 2 chatové kolonie směr Rybáře.

Dále ulice Čechova, SOU Teplická ulice, Park Čs. Legií, ČOV Hranice, Kurty Teplice nad Bečvou.

Zasažené obce ORP Hranice:

Bělotín, Černotín, Hustopeče nad Bečvou, Milotice nad Bečvou, Ústí, Skalička, Opatovice, Malhotice, Polom, Špičky, Všechnovice, Býškovice, Milenov.

Průběh povodně:

V důsledku dlouhodobých a vytrvalých srážek, spojených s opakovanými bourkami, došlo k extrémnímu zdvihnutí hladin toků a k rychlému vybřežení toků. V Hranicích byli občané, žijící kolem toků, varováni městskou policií (megafony). Došlo k vybřežení nejen významného vodního toku Bečva a uvedených drobných toků, ale i přírodních svodnic.

Správní území ORP Hranice:

Počet evakuovaných – 59 osob, z toho:

počet zachráněných osob, bezprostředně ohrožených na životě – 44 (město Hranice, obec Ústí)

Tab. č. 1 Počet zatopených objektů, z toho nemovitostí:

Obec	Zatopené objekty celkem	Z toho zatopené nemovitosti	Rekreační objekty
Hranice (včetně místních částí)	96	85	Cca 100
Bělotín	10	4	0
Černotín	5	3	0
Hustopeče nad Bečvou	20	0	20
Milotice nad Bečvou	50	0	50
Ústí	16	11	0
Skalička	12	3	6
Opatovice	4	3	0
Malhotice	5	0	0
Polom	8	8	0
Špičky	3	0	1
Všechnovice	20	0	0
Býškovice	0	0	0
Milenov	3	3	0
Celkem	252	120	177

Posouzení účinnosti provedených opatření:

V Hranicích zasedala PK od 19.00 hodin 16.05.2010, svou aktivitu ukončila 31.05.2010 v 8.00 hod. Povodňová komise opět zasedala v 10.00 hod 2.6.2010 a svou aktivitu ukončila 3.6.2010 v 9.00 hod.

V noci z 17.05.2010 na 18.05.2010 probíhala telefonická komunikace PK Města Hranic s ČHMÚ, Povodím Moravy, s.p., Valašské Meziříčí (Ing. Burdíková), Ing. Hložkovou (Krizové oddělení Olomouckého kraje) a se všemi složkami HZS naprosto bezproblémově, přístup na webové stránky ČHMÚ a Povodí Moravy byl rovněž bezproblémový.

PK Hranice byla schopna zabezpečit nutná opatření vzhledem k rychlosti a stoupání vody – např. v ulici Partyzánská bylo napytlováno a vytvořeny hradby z pytlů s pískem, poskytnutí pytlů s pískem pro obec Teplice nad Bečvou.

Žádný povodňový orgán nižšího stupně nepožádal PK ORP Hranice o převzetí řízení ochrany před povodněmi.

Tab. č. 2 Odborný odhad výše povodňových škod :

Obce (počet obyvatel)	neodkladné práce	rozsah poškozených komunikací	Poškození mostů na místních komunikacích		Další škody + velké škody na has. majetku	Celkem
			počet	škody		
Hranice (19 424)	2.100.000	250.000	1	1.600.000	0	3.950.000
Bělotín (1 759)	200.000	0	3	500.000	500.000 suterén ZŠ	1.200.000
Černotín (1 752)	150.000	300.000	0	0	200.000 ČOV	650.000
Hustopeče nad Bečvou (1 817)	700.000	6.600.000	1	2.600.000	1.750.000 hasičská cisterna	11.650.000
Milotice nad Bečvou (245)	339.000	1.800.000	0	0	600.000 hráze rybníků 120.000 kanalizace	2.859.000
Ústí	1.000.000	800.000	0	0	0	1.800.000
Skalička	160.000	400.000	0	0	30.000 motor hasičského auta	590.000
Opatovice	120.000	300.000	0	0	100.000 ČOV 70.000 hasičská cisterna	590.000
Malhotice	50.000	0	0	0	50.000 ČOV 500.000 hráze rybníka	600.000
Polom (287)	120.000	100.000	0	0	0	220.000
Všechnovice	50.000	0	0	0	550.000 vytěžení nánosů z náhonu	600.000
Špičky	150.000	1.200.000	0	0	0	1.350.000
Býškovice	96.000	0	0	0	1.800.000 opravy protipov. nádrží	1.896.000
Milenov	65.000	500.000	1	300.000	350.000 odstranění naplavenin v příkopech a nádrží	1.215.000
CELKEM ORP HRANICE	5.300.000	12.250.000	6	5.000.000	6.620.000	30.035.000****

****uvedená částka je zatím bez postřihu na komáry cca 1 – 2 miliony

Tab. č. 3 Škody na kanalizacích v majetku obcí, pro veřejnou potřebu:

Název vlastníka kanalizace	Rozsah opatření k obnově	Délka (m)	Invest. Náklady (Kč tis.)	Termín opatření
Obec Milotice nad Bečvou	oprava	200	145	ihned
Obec Skalička	oprava výtoku z ČOV	-	100	ihned
Obec Malhotice	oprava poškozené nádrže	-	50	ihned
Městys Hustopeče nad Bečvou	oprava	-	2050	ihned

Tab. č. 4 Škody na vodovodu v majetku obce, pro veřejnou potřebu:

Název vlastníka vodovodu	Rozsah opatření k obnově	Invest. náklady (Kč tis.)	Termín
Obec Běloutín	obnova	100	ihned

HRANICE – škody na majetku Města Hranice

Koše na psí exkrementy	škody nejsou zjištěny
Veřejné osvětlení	nejsou žádné škody
Úpravna vody u krytého bazénu	zatopená strojovna – 3x čerpadlo, AT stanice, škody cca 500 tis. Kč
Škoda na majetku spol. EKOLTES Hranice a.s	venkovní a krytý bazén cca 15 mil. Kč
Šatny v areálu letního koupaliště	v objektu byla voda celková škoda odhad cca 400 tis. Kč
Škody na obecní zeleni	Park Čs. Legií byl několik dní zaplaven, následně HZS odčerpával laguny v parku. Případné škody na dřevinách v souvislosti se zaplavením budou známy po zpracování odborného posouzení všech dřevin v parku Čs. Legií, který je nemovitou kulturní památkou.
Odpadové hospodářství	zatopené kontejnery na separaci: <u>U Sokolovny směr Havlíčkova</u> 2 x SV plast – potřebné omytí kontejnerů a promazání pantů 1 x SV tetrapaky – potřebné omytí kontejneru a výměna 2 ks pantů 1 x SV sklo, sklo bílé, papír – potřebné omytí kontejnerů a promazání pantů <u>Tř. Generála Svobody u aut. zastávky</u> 1 x SV sklo, plast, papír – potřebné omytí kontejnerů a promazání pantů <u>U Sokolovny směr Pod křivým u SUS</u> 1x SV tetrapak, sklo bílé, sklo barevné, plast

Hranice II – Lhotka

Kanalizace	není, částečná – nebyla poškozena
Vodovod	není
Studny obecní	není
Studny soukromé	Žádná nebyla zaplavena
Škoda na zvířatech	Žádná, nebyly zasaženy
Škoda na zeleni (stromy)	Žádná – soukromé, ani obecní

Hranice III – Velká

Kanalizace	Nebyla poškozena
Vodovod	Nebyl poškozen
Studny obecní	Nebyly zaplaveny, v pořádku
Studny soukromé	Žádná
Škoda na zvířatech	Žádná
Škoda na zeleni (stromy)	Žádná

Hranice IV – Drahotuše

Kanalizace	Nebyla poškozena, nebyla zasažena
Vodovod	Nebyl poškozen, nebyl zasažen
Studny obecní	Nebyly zaplaveny, v pořádku
Studny soukromé	Nebyly zaplaveny, v pořádku
Škoda na zvířatech	Žádná
Škoda na zeleni (stromy)	Žádná

Hranice V – Rybáře

Kanalizace	Není
Vodovod	Není
Studny obecní	1 zasažena – užitková voda
Studny soukromé	Žádná jako zdroj pitné vody
Škoda na zvířatech	Žádná
Škoda na zeleni (stromy)	Žádná

Hranice VI – Valšovice

Kanalizace	Nebyla poškozena, nebyla zasažena
Vodovod	Nebyl poškozen, nebyl zasažen
Studny obecní	Nebyly zaplaveny, v pořádku
Studny soukromé	Nebyly zaplaveny, v pořádku
Škoda na zvířatech	Žádná
Škoda na zeleni (stromy)	Žádná

Hranice VII – Slavič

Kanalizace	Nebyla poškozena, nebyla zasažena
Vodovod	Nebyl poškozen, nebyl zasažen
Studny obecní	Nebyly zaplaveny, v pořádku
Studny soukromé	3 zasaženy
Škoda na zvířatech	Žádná
Škoda na zeleni (stromy)	Žádná

Hranice VIII – Středolesí

Místní část nezasažena. Nejsou zde žádné problémy.

Hranice IX – Uhřínov

Místní část nezasažena. Nejsou zde žádné problémy.

Přehled o předběžném odhadu nákladů na obnovu majetku, sloužícího k zabezpečení základních funkcí v území, postiženém živelní pohromou (příl. č. 1 k vyhlášce č. 186/2002 Sb.) již odeslali starostové postižených obcí na KÚ Olomouckého kraje.

Na ORP Hranice uskutečnilo jednání se starosty zasažených obcí. Starostové obcí se shodli na položkách, které by chtěli proplatit z finanční pomoci Olomouckého kraje:

1. Odvoz suti a naplavenin
2. Platba za náklady na skládky
3. Refundace mezd hasičů a dobrovolníků
4. Oprava hasičské techniky
5. Platba PHM hasičů
6. Kontejnery
7. Pitná voda
8. Desinfekce
9. Čistící prostředky
10. Strava pro hasiče a dobrovolníky

Dále se starostové ptali na desinfekční prostředky a nářadí (Savo, chloramin, vysoušeče, rukavice, lopaty).

Návrh opatření, nutných k zabránění další povodně v ORP Hranice

POLDR TEPLICE NAD BEČVOU

Již ve zprávě o povodni 6/2009 město Hranice uvedlo jako jedno z návrhů opatření, nutných k zabránění další povodně v ORP Hranice, urychlení výstavby Poldru Teplice nad Bečvou.

Přesně po roce můžeme konstatovat, že aktuálně je Povodí Moravy, s.p., stále ve fázi předprojektové přípravy. Tato předprojektová příprava probíhá již cca 3 roky. Přitom hlavním účelem stavby suché nádrže Teplice je zajištění ochrany Pobečví, resp. transformace navrhovaného průtoku 950 m³/s (odpovídá průtoku v roce 1997, tj. Q₁₉₉₇) na 650 m³/s (Q₂₀). Maximální průtok při povodni v květnu 2010 byl v Hranicích 802 m³/s, tzn. v případě provozu poldru Teplice nad Bečvou by Hranicemi protékalo o 150 m³/s méně vody v Bečvě. Město Hranice je členem Řídící rady projektu Bečva, Teplice – suchá nádrž. V lednu 2007 Řídící rada odsouhlasila řešení studie optimalizace, tj. kombinace poldru Teplice a lokální ochranu Bečvy.

Město Hranice je nedostatečně chráněno před povodněmi:

- Vzdálenost od pramene Bečvy – 80 km
- Počet ohrožených obyvatel při Q₁₀₀ – 1160
- Kapacita koryta – Q₅
- čas na evakuaci – 15 hodin
- zaplavená zastavěná plocha města při Q₁₀₀ – 169 552 m² = 5,93 % zastavěné plochy obce (zdroj: Studie ochrany před povodněmi, Pöyry prezentace, září 2006).

Již v roce 2005 obdrželo město Hranice Přehledný vývojový graf přípravy a výstavby suché nádrže Teplice s milníky přípravy (viz příloha), zdroj: Povodí Moravy, s.p. Z vývojového grafu vyplývá, že k červnu 2010 již měla probíhat výstavba, kompletní pozemkové úpravy a mělo probíhat DSP.

Již v roce 2008 zaslalo město Hranice své připomínky v rámci návrhu Plánu oblasti povodí Moravy. Město Hranice v listopadu 2008 požadovalo urychlení přípravy výstavby poldru Teplice a následnou ochranu města Hranic, včetně zkapacitnění řeky Bečvy. Hranice požadovaly dodržení termínů (milníků):

- Vydání rozhodnutí o umístění stavby – 30.9.2009
- Vydání stavebního povolení – 30.9.2011
- Zahájení výstavby – 1.5.2012
- Ukončení výstavby – 31.10.2015

V září 2008 bylo město Hranice seznámeno s tím, že probíhá celoroční biologické hodnocení. Již v roce 2007 však měla být provedena příprava EIA a měl proběhnout proces EIA (do pololetí 2008). V roce 2009 mělo být hotovo majetkoprávní vypořádání DÚR. Aktuálně k červnu 2010 má Povodí Moravy, s.p., na akci Suchá nádrž zpoždění téměř 3 roky!

PROBLEMATIKA NÁNOSŮ A POHYBLIVÉHO DNA NA BEČVĚ

Povodňová komise Města Hranic uložila Povodí Moravy, s.p., již v září 2008 zpracovat odborné stanovisko k nánosům v Bečvě od Jezů Hranice k mostu pro pěší v Teplicích. Ing. Dostál, technicko-provozní ředitel Povodí Moravy, s.p. v roce 2008 písemně městu Hranice sdělil, že štěrkové dno toku, vystupující u levého břehu nad hladinu vody, patrně při srážce, neomezuje průtočný profil koryta. Ing. Dostál dále písemně sdělil, že když by bylo štěrkové dno odtěženo, při nejbližší povodni (nebo zvýšených průtocích) by opět docházelo k přísunu štěrku z výše ležícího úseku toku a jejich transportu dále pod jez.

OŽP MěÚ Hranice přesto pravidelně dokládá Povodí Moravy, s.p., fotodokumentaci štěrkových nánosů v Bečvě. Fotodokumentace je roky pořizována ze stejného místa a Povodí Moravy, s.p. by mělo v rámci nápravných opatření před další povodní na Bečvě v Hranicích přistoupit k odtěžení nánosů. Povodí Moravy, s.p. bude mít k tomu jedinečnou příležitost, neboť v roce 2010 bude srážka na Bečvě trvat od 12.7. do 22.8.

Občané Hranic, pamětníci, si velmi často na MěÚ Hranice a v místním tisku stěžují na nánosy v Bečvě a tím zásadně menší kapacitu toku v době vyšších průtoků, než v minulosti.

JEZ NA BEČVĚ

Město Hranice není majitelem, ani správcem jezu v Hranicích. V červenci 2007 písemně sdělil ředitel správy Povodí Moravy, s.p. Ing. Tůma, že z provedeného hydrotechnického posouzení účinku obtoku proti lokální ochraně bez rekonstrukce jezu je zřejmé, že výstavba obtokového koryta s jezem by se projevila příznivě snížením hladiny stoleté povodně v profilu mostu v Hranicích o 1,25 m.

Povodí Moravy, s.p. však v případě, že bude jiným investorem navrhován obtok jezu jako víceúčelové dílo s rybím přechodem, rekreačním využitím, uvádí, že bude řešení doporučovat. Pokud Povodí Moravy, s.p. uvádí, že v případě obtokového kanálu jezu bude řešení doporučovat a konstatuje, že by došlo ke snížení hladiny při stoleté povodni o 1,25 m – proč již obtokový kanál jezu Hranice nerealizovalo a nechává aktivitu na Městu Hranice?

Městský úřad Hranice přesto aktivně v prosinci 2009 podal písemný podnět k novému územnímu plánu města Hranic na vytvoření územní rezervy ve vybudování levobřežního i pravobřežního obtokového kanálu stávajícího jezu na Bečvě v Hranicích.

PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ – SPOLEČNÝ PROJEKT 23 OBCÍ

Pro zvýšení informovanosti Povodňových komisí a samospráv obcí v ORP Hranice aktuálně Město Hranice řeší spolu s dalšími 22 obcemi projekt do OPŽP v rámci protipovodňových opatření na malých tocích (limnigrafy, srážkoměry, digitální povodňový plán, interaktivní mluvící zařízení a SMS)

Návrh opatření obcí ORP:

PK Skalička

- Hlubocký potok – průběžně monitoruje, nelze zabránit vylití
- Řeka Bečva – plánovaná výstavba suchého poldru

PK Milotice nad Bečvou

- vybagrování koryta Milotického potoka
- hráze mezi šterkovými jezery mají narušené boční stěny a části korun hrází, dále jsou na dvou místech poškozené a sesuté břehy a v délce 100 m obnažen kabel zásobující celou rekreační oblast elektrickou energií.
- spodní část Milotického potoka před propustkem pod tratí ČD je zanesena bahnem a kamením, což způsobilo vylití vody z koryta. Zanesené koryto bude nutné vybagrovat do hloubky 2 m v délce 400 m.

PK Všechnovice

- došlo k protržení břehu Mlýnského náhonu – rekonstrukce je nezbytná. Musí dojít k odstranění naplavenin ze dna koryta a ke zpevnění podemletých břehů.

PK Ústí

- pravidelné čištění Opatovického potoka (naposled v roce 2008, po letošní povodni opět obrovské nánosy), s tím souvisí správné osazení polí zemědělskými plodinami, aby nedocházelo ke splachům zeminy,
- čištění Bečvy a zvýšení jejího průtoku
- výstavba ochranné hráze
- výstavba suchého poldru
- revitalizace Opatovického a Nihlovského potoka

PK Špičky

- opravit břehy místní vodoteče
- opravit zatrubněnou část místní vodoteče
- odstranit nánosy z koryta vodoteče

DALŠÍ NÁVRHY OPATŘENÍ, NUTNÝCH K ZABRÁNĚNÍ DALŠÍ POVODNĚ

- pravidelná správa a údržba toků – správci musí mít dostatek fin. prostředků na pravidelnou údržbu – odbahnění, odstranění náletů a dřevin z koryt atd.
- odbahňování rybníků
- oseední postupy – neset širokořádkové plodiny na svažité pozemky
- pravidelně čistit průtočné profily pod mosty
- zajistit obcím dotace na nákup 2komotových pytlů a plničků písku
- pravidelná údržba melioračních struh
- stanovit aktivní záplavové zóny dle zákona č. 254/2001 Sb. (vodní zákon)
- důsledně plnit text § 27 zákona č. 254/2001 Sb. Vlastníci pozemků jsou povinni zajistit péči o pozemky, tak, aby nedocházelo ke zhoršování vodních poměrů. Zejména jsou povinni zajistit, aby nedocházelo ke zhoršování odtokových poměrů, odnosu půdy erozní činností vody a dbát o zlepšování retenční schopnosti krajiny
- rozšíření on-line monitorovacího systému výšky hladin a průtočnosti nejen na Bečvě, ale i na dalších tocích v pověřeném území ORP Hranice v oblasti povodí řeky Moravy a povodí řeky Odry.

Mgr. Miroslav Wildner
starosta města Hranic

 6 2010

Přílohy:

1. Přehledný vývojový graf přípravy a výstavby suchého poldru
2. Kopie Povodňové knihy Města Hranic a PK ORP Hranice – str. 27 – 45
3. Hranice a místní části zasažené povodní
4. Oblasti ORP Hranice zasažené povodní
5. Kopie povodňových zpráv zasažených obcí v ORP Hranice
6. Fotodokumentace oblastí v městě Hranice

Obdrží:

1. KÚ Olomouckého kraje, Povodňová komise Olomouckého kraje, Jeremenkova 40, 772 00 Olomouc
2. Český hydrometeorologický ústav, Na Šabatce 17, 143 06 Praha 4
3. Povodí Moravy, s. p., Dřevařska 932/11, 601 75 Brno
4. Lesy ČR, s. p., Správa toků – oblast PM, U Skláren 781, 755 18 Vsetín
5. Zemědělská vodohospodářská správa, Oblast povodí Moravy a Dyje, Hlinky 60, 603 00 Brno
6. Povodí Odry, s. p., Varenská 49, 701 26 Ostrava